

Frivillighetsregisternemnda

Vedtak i Frivillighetsregisternemnda 4. juli 2023

Sak 2023/396 - Opera di Setra - org.nr. 915 622 720 – klage over vedtak om å nekte deltakelse i grasrotandelen

Frivillighetsregisternemndas medlemmer: Leder Martin Hennig, medlemmene Elisabet Ekberg, Bernard Enjolras og Stian Slotterøy Johnsen, og varamedlem Hilde K. Ellingsen

Sakens bakgrunn

- (1) Opera di Setra (klager) meldte 18. april 2023 inn registrering i Frivillighetsregisteret med deltakelse i grasrotandelen.
- (2) Frivillighetsregisteret fattet vedtak 2. mai 2023 om å nekte deltakelse i grasrotandelen, med den begrunnelse at grasrotmidlene vil komme en lukket krets til gode.
- (3) Klager påklaget vedtaket 3. mai 2023. Det vises til at foreningen er opprettet av en familie med det formål å sette opp operaforestillinger på familiens setereiendom. Foreningen har eksistert i 15 år, og setter opp operaforestillinger for over 2000 besøkende hvert år til beste for hele distriktet. I 2023 har foreningen mottatt 500 000 i privat og offentlig støtte, og resten av budsjettet på 1,4 millioner kroner dekkes av billettsalg. Styret og frivillige arbeider over 2000 timer gratis hvert år.
- (4) Klager anfører derfor at foreningen er allmenntilgjengelig og til glede for bygda, kommunen og etter hvert hele regionen Nord-Østerdal. Verken Kulturrådet, fylket, kommune eller private sponsorer har hatt innsigelse på måten foreningen er organisert eller driver virksomheten på. Det vises til at det er urimelig å avslå søknaden, med den begrunnelse at styret kan «berike seg» med grasrotandelen. Årsaken til at foreningen ikke har organisert seg som en medlemsorganisasjon der andre kan melde seg inn, er at foreningen ikke ønsker at noen skal måtte betale medlemskontingent eller lignende for å hjelpe med gratis arbeid. Det vises for øvrig til klagen i sin helhet.
- (5) Frivillighetsregisteret har ikke funnet grunn til å omgjøre sitt vedtak og oversendte klagen med innstilling 30. mai 2023 til Frivillighetsregisternemnda for behandling. Frivillighetsregisteret opprettholder begrunnelsen for vedtaket i innstillingen, og viser også til at foreningens aktivitet tar sikte på å nå folk «nasjonalt».

Postadresse:

Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse:

Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Telefon: +47 55 19 30 00 post@knse.no

Det rettslige grunnlaget

- (6) Det rettslige grunnlaget er forskrift 5. desember 2022 nr. 2124 om grasrotandel (forskriften).
- (7) Formålet med grasrotandelen er å fremme frivillig aktivitet på lokalt eller regionalt nivå i Norge, jf. forskriften § 1.
- (8) Det følger av forskriften § 3 første ledd at enheter som er registrert i Frivillighetsregisteret, og er ikke-fortjenestebasert og hovedsakelig basert på frivillig innsats kan delta i grasrotandelen. I forskriften § 3 tredje ledd bokstav b gjøres det unntak for enheter som ikke er allmennyttige eller enheter der virksomheten kommer en lukket krets til gode.
- (9) Av forvaltningsloven § 34 følger det at klageinstansen kan prøve alle sider av saken og herunder ta hensyn til nye opplysninger. I dette ligger at klageinstansen fullt ut kan prøve både rettsanvendelsen, saksbehandlingen, faktum og det frie skjønn. Klageinstansen kan selv treffe nytt vedtak i saken eller oppheve det og sende saken tilbake til underinstansen til helt eller delvis ny behandling.

Frivillighetsregisternemndas vurdering

- (10) Opera di Setra sin klage gjelder Frivillighetsregisterets vedtak 2. mai 2023 om å nekte deltakelse i grasrotandelen.
- (11) For å kunne delta i Grasrotandelen må organisasjonen være allmennyttig i forskriftens forstand, og virksomheten kan ikke komme en lukket krets til gode jf. forskriften § 3 tredje ledd bokstav b. Det følger av kongelig resolusjon PRE-2017-12-15-2136 punkt 2 at:

«Det skal legges til grunn en strengere tolkning av begrepet allmennyttig i Grasrotandelen enn i dagens lovtekst om register for frivillig virksomhet. Dette er i tråd med intensjonen for ordningen, men tydeliggjøres i ny forskrift. En allmennyttig organisasjon i denne ordningen skal forstås som organisasjoner som ivaretar allmenne samfunnsinteresser, og som er tilgjengelige for et bredt spekter av mennesker, og som ikke har en unaturlig begrensning i medlemskapet.»

«Enheter som kun ivaretar interessene til en lukket krets og/eller som arbeider for å sikre egen økonomiske gevinst eller på annen måte arbeider for å dra personlige fordeler på vegne av medlemmene, regnes ikke som allmennyttige. Organisasjoner som arbeider for å fremme medlemmenes interesser, men som også kommer andre til gode ved at de produserer tjenester og goder for andre, anses som allmennyttige.»

- (12) Frivillighetsregisternemnda legger etter dette til grunn at forskriften § 3 tredje ledd bokstav b stiller krav om at organisasjonen ikke kan ha unaturlige begrensninger i medlemskapet. Nemnda har lagt til grunn en slik forståelse i Frivillighetsregisternemndas vedtak i sak 2021/1033 og 2019/91. En slik tolkning underbygges også av formålet med ordningen som er å fremme frivillig aktivitet, jf. forskriften § 1. Foreninger med unaturlige begrensninger i medlemskapet fremmer ikke frivillig virksomhet, ettersom de ikke er tilgjengelige for et bredt spekter av mennesker.

- (13) Det fremgår av klagers vedtekter § 4 at medlemmene i foreningen er styret og varamedlemmene. Foreningen ledes av et styre med minst tre medlemmer, jf. § 10. Foreningens formål er å fremme opera og tilsvarende kulturelle uttrykk til folk lokalt, regionalt og nasjonalt, jf. § 2. I henhold til siste styreendring mottatt av Enhetsregisteret i 2021 ble det valgt seks styremedlemmer og to varamedlemmer på årsmøtet i 2020.
- (14) Frivillighetsregisternemnda er av den oppfatning at klagers virksomhet er utadrettet og kommer andre enn medlemmene til gode. Nemnda har imidlertid kommet til at klager har begrensninger i medlemskapet, da det kun er styremedlemmer og varamedlemmer som kan være medlem i foreningen. Nemnda legger til grunn at en slik begrensning ikke er naturlig sett i lys av foreningens formål og aktivitet. Klager er dermed omfattet av unntaket i forskriften § 3 tredje ledd bokstav b og har ikke rett til deltakelse i grasrotandelen.
- (15) Frivillighetsregisternemnda finner ikke grunn til å vurdere om klager har aktiviteter «utover det lokale eller regionale», jf. forskriften § 3 tredje ledd bokstav f, ettersom nemnda har kommet til at klager har unaturlige begrensninger i medlemskapet og dermed ikke oppfyller vilkårene for deltakelse i grasrotandelen.

Konklusjon

- (16) Frivillighetsregisternemnda finner etter en konkret vurdering av sakens opplysninger at Frivillighetsregisterets vedtak skal opprettholdes.

Vedtak

Klagen tas ikke til følge.

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur